

Objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 3/10.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općega okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 39. stavak 1. Poslovnika o radu Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj od 8. do 11. rujna 2009. godine je donijelo

O D L U K U

I.

Povijesna građevina Konak – Vijećnica u Gračanici proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „nacionalni spomenik“). Nacionalni spomenik se nalazi na dijelu prostora označenog kao k.č. 3032 (novi premjer), k.o. Gračanica, posjedovni list broj 423, što odgovara k.č. 15/19 (stari premjer), zk. uložak broj 771, k.o. Gračanica, općina Gračanica, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o provedbi odluka Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljenoga sukladno Aneksu 8. Općega okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini („Službene novine Federacije BiH“ br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

II.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati pravne, znanstvene, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju, restauraciju i prezentaciju nacionalnoga spomenika.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) utvrdit će tehničke uvjete i osigurati finansijska sredstva za izradu i postavljanje informacijske ploče sa temeljnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III.

U svrhu trajne zaštite nacionalnoga spomenika, na prostoru definiranom u točki I. stavak 2. utvrđuju se sljedeće **mjere zaštite**:

- Na zgradi Konaka – Vijećnice dopušteni su konzervatorsko-restauratorski radovi uključujući i one radove čiji je cilj prezentacija nacionalnoga spomenika, uz odobrenje federalnoga ministarstva nadležnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležna služba zaštite);
- Dopušteni su radovi koji će osigurati održivu upotrebu objekta uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručni nadzor nadležne službe zaštite;
- Nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli ugroziti nacionalni spomenik;
- Dopušteno je korištenje nacionalnog spomenika u njegovoj izvornoj namjeni;
- Spomenik treba biti dostupan javnosti;
- Izvršiti sanaciju oštećenja na fasadi uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručni nadzor nadležne službe zaštite;
- Izvršiti uklanjanje svih elemenata (klima uređaja) koji narušavaju izvornost glavnih fasada objekta;
- Izvršiti uklanjanje visećih stropova u kancelarijama u kojima pokrivaju izvornu stropnu konstrukciju uz sanaciju eventualnih oštećenja. Stropove ostaviti vidljivima;
- Izvršiti uklanjanje privremenog objekta sanitarija dograđenog između istočnog krila i stepeništa;
- Izvršiti ispitivanje krovne konstrukcije i oštećenja na nosivim zidovima.

IV.

Stavljaju se izvan snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi koji su oprečni odredbama ove odluke.

V.

Svatko, a posebice nadležna tijela Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih posupaka koji mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VI.

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, nadležnom ministarstvu, nadležnoj službi zaštite i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i katastra radi provedbe mjera utvrđenih u točki II. – V. ove odluke i nadležnom općinskom sudu u svrhu upisa u zemljišne knjige.

VII.

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na web-stranici Povjerenstvo (<http://www.aneks8komisija.com.ba>).

VIII.

Shodno članu V. stavak 4. Aneksa 8. Općega okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstvo su konačne.

IX.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj: 02-2-40/09-56
9. rujna 2009. godine
Sarajevo

**Predsjedateljica Povjerenstva
Amra Hadžimuhamedović**

O b r a z l o ž e n j e

I – UVOD

Na temelju članka 2. stavak 1. Zakona o provedbi odluka Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, uspostavljenoga sukladno Aneksu 8. Općega okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, „nacionalni spomenik“ je dobro, koje je Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika proglasilo nacionalnim spomenikom sukladno čl. V. i VI. Aneksa 8. Općega okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i dobra upisana na Privremenu listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 33/02) sve dok Povjerenstvo ne donese konačnu odluku o njihovom statusu, a za šta ne postoji vremensko ograničenje, i bez obzira na to, da li je za navedeno dobro podnesen zahtjev.

Općina Gračanica podnijela je, dana 18. prosinca 2002. godine prijedlog/peticiju za proglašenje nepokretnog dobra: Konak - nekadašnja gradska vijećnica u Gračanici, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Sukladno odredbama Zakona, a na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. i članka 35. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, Povjerenstvo je pristupilo provedbi postupka za donošenje konačne odluke o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

Izjava o značaju dobra

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici građena je u pseudomaurskom maniru. Izgrađena je kao Konak 1887. godine a u Vijećnicu adaptirana 1891. godine. Iako je arhitekt nepoznat, ova je zgrada dobar primjer stila koji je u Bosni usvojen za vrijeme austrougarskog perioda i koji je kombinirao elemente klasičnog preporoda i pseudomaurskog manira – stil koji je kombinirao glavne

moderne evropske stilove s regionalnim. Elementi pseudomaurskog manira zastupljeni su na fasadama: dvoslojno bojena fasada, ulazni portal, prozori i reljefna bojena dekoracija.

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici ima visoku ambijentalnu vrijednost u gradskom urbanom tkivu

II – PRETHODNI POSTUPAK

Tijekom vođenja postupka izvršen je uvid u:

- podatke o sadašnjem stanju i namjeni dobra, uključujući opis, arhitektonski snimak i fotografije;
- podatke o intervencijama i radovima na dobru, itd.;
- uvid u sadašnje stanje dobra;
- kopiju katastarskog plana;
- zemljišnoknjižni izvadak;
- povijesnu, arhitektonsku ili drugu dokumentarnu građu o dobru, koja je data u popisu korištene dokumentacije u okviru ove odluke.

Na temelju uvida u prikupljenu dokumentaciju i stanje dobra utvrđeno je sljedeće:

1. Podaci o dobru

Lokacija

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici nalazi se u centru grada, u ulici Mula Mustafe Bašeskije br. 1. Uz zgradu Konaka – Vijećnice nalazi se i pripadajući park koji čini ulaznu sekvencu objekta.

Nacionalni spomenik je Zgrada Konaka – Vijećnice koja se nalazi na dijelu k.č. br. 3032 (novi premjer); k.č. 15/19 (stari premjer); k.o. Gračanica, općina Gračanica, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Povijesni podaci

Naselje Gračanica nastalo je u srednjem vijeku, u blizini rudnika željeza, kada se zvalo Gradčanica. Godine 1463. Gračanica prvi put pada pod osmansku vlast, da bi sljedeće, 1464. godine, pala pod mađarsku i ponovo, 1520. godine, pod osmansku. Sjedištem prostranog kadiluka postaje 1572. godine i to od rijeke Spreče do rijeke Save, obuhvatajući naselja: Srebrenik, Gradačac, Orašje, Modriču i Šamac. Od 1600. godine postaje značajno bosansko sjedište trgovine i zanatstva i ima čaršiju i najmanje osam mahala i isto toliko džamija i mesdžida.

Na današnjem prostoru i sa sadašnjim osnovnim urbanim značajkama, gračanička čaršija počela se razvijati poslije 1695. godine kada je austrijska vojska na svom pohodu dolinom Bosne, do temelja opustošila i spalila Gračanicu i mnoge druge gradove i naselja (Dobor, Dobo, Maglaj i Sarajevo). Ovaj događaj je bio prekretnica u prostornom i urbanom razvoju gračaničke kasabe i njene čaršije poslije čega ona dobija novi izgled, koji je u osnovi zadržala do danas. Za vrijeme austro-ugarske dominacije Gračanica je bila dio Zvorničkog okruga i sjedište kotara.

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici građena je prvobitno kao Konak 1887. godine, da bi kasnije bila pretvorena u zgradu Vijećnice. Nije poznato ime graditelja. Pretpostavlja se da su je gradili isti majstori kao i zgradu Osman-kapetanove medrese u Gračanici. U Arhivu Bosne i Hercegovine nalazi se projektna dokumentacija adaptacije objekta iz Konaka u Vijećnicu. Objekat je premjerio i nacrtao Johan Kellner a ovjerio Edmund Stix 19. marta 1891. godine.(1)

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici bila je vlasništvo Bosansko-hercegovačkog zemaljskog erara a potom Opšte narodne imovine FNRJ. U njoj je smještena Općine Gračanica.

2. Opis dobra

Zgrada Konaka – Vijećnice u Gračanici građena je u pseudomaurskom maniru.

Pseudomaurski manir zauzima drugo mjesto po rasprostranjenosti u arhitekturi austro-ugarskog perioda u Bosni i Hercegovini. Po postanku i metodama primjene dekorativnih i sekundarnih arhitektonskih elemenata sa originalnih muslimanskih spomenika, građenih uglavnom na sjeveru Afrike i u Španiji, pseudomaurski manir je samo jedan od mnogobrojnih oblika eklektizma. On predstavlja romantičarsko nastojanje da se uvažavanjem lokalne tradicije građenja stvori poseban arhitektonski izraz. Sredstvo iskazivanja pseudomaurskog manira je samo ornamentika na fasadi, sa elementima iz regionalnih muslimanskih škola, najčešće iz arhitekture Magreba i Španije.

Elementi pseudomaurskog manira na objektu Konaka – Vijećnice u Gračanici zastupljeni su na fasadama, a u enterijeru elementi secesije.(2)

U osnovi objekat ima oblik slova „E“. Osa simetrije koja prolazi kroz ulazni portal i stubište dijeli objekat na dva dijela. Objekat ima podrum ispod zapadnog krila objekta, prizemlje i sprat. Ukupni

vanjski vodoravni gabariti su 32,40 x 20,30 m. Pravokutni dio objekta ima dimenzije 32,40 x 11,30 m a krila objekta prema sjevernom dvorištu su pravokutnici 9 x 10 m. Stepenište između ova dva kraka je pravokutno dimenzija 4,3 x 4,8 m.

Podrum se nalazi na zapadnom dijelu pravokutnog dijela objekta. Gabariti podruma su 17,95 x 11,30 m. Do njega se silazi jednokrakim strmim stubištem sa šesnaest visina i ulazi se u predprostor koji je pravokutnik dimenzija 17,10 x 3,85 m. Iz predprostora se prema jugu ulazi u dvije prostorije Arhiva, od kojih je prva dimenzija 9,675 x 5,50 m a druga 6,6 x 5,5 m. Predprostor i obje prostorije Arhiva zasvedene poluobličastim svodovima od opeke u pravcu istok-zapad. Osvjetljenje podruma omogućeno je putem malih prozorskih otvora od kojih su četiri na južnoj a dva na zapadnoj fasadi objekta. Kako su prozori mali sa unutarnje strane u zidovima su izvedena zakošenja za upad svjetla i ventilaciju.

Ulaz u objekat nalazi se u osovini južne fasade objekta. Ulaz je naglašen sa dva kamena stepenika i portalom kroz koji se ulazi u ulazni hol koji vodi do centralnog hola – čekaonice koja je postavljena u pravcu istok-zapad i ima dimenzije 22,85 x 4 m. U osovini sa ulazom postavljeno je dvokrako stepenište koje vodi na kat objekta. Istočno od ulaza prema kraju objekta nalazi se katastarski ured općine a u produžetku čekaonice prema istoku nekada je bila kancelarija kadije a danas šefa katastra. U istočnom krilu objekta na prizemlju bila je smještena Gruntovnica, Arhiv i sanitarije a danas se te prostorije koriste za potrebe računovodstva. Zapadno od ulaza nalazile su se tri kancelarije za ured geometra i inženjera niskogradnje. U produžetku centralnog hola nalazila se soba za poslužitelja koja je zajedno sa još jednom sobom u zapadnom krilu činila stan poslužitelja. U zapadnom krilu su se nekada nalazile tri zatvorske ćelije. Prema sjeveru iz hodnika uz ćelije nalazilo se dvorište za zatvorenike.

Na kat se penje dvokrakim kamenim stubištem. Na katu se iznad centralnog hola u prizemlju nalazi pravokutna čekaonica koja se pruža u pravcu istok-zapad dimenzija 18 x 4 m. Uz južnu fasadu nalazilo se šest kancelarija, gdje su bili smješteni predstavnici vojske, politički predstavnici, sala za sastanke i sl. Danas su u kancelarijama na istočnom dijelu kata smještene kancelarije načelnika općine i šefa kabineta. U zapadnom krilu objekta nalaze se tri kancelarije. U kancelarijama na katu sada su smještene ostale općinske službe.

Na **potkrovlje** objekta se sa kata pristupa dvokrakim stepeništem. Krov je četverovodni. Konstrukcija krova je klasična drvena, vidljiva u prostoru potkrovlja i dobro je očuvana.

Temelji objekta su kameni dok su svi zidovi zidani punom opekom. Zidovi podruma su debeli 70 cm, na prizemlju su 60 cm a na katu 45 cm. Stropne konstrukcije iznad podruma i prizemlja su od čeličnih „T“ profila sa ispunom od opeke a iznad kata je obična drvena stropna konstrukcija. Stepenište je kameno sa gazištima od kamenih ploča. Podovi centralnog hola i čekaonice su rađeni od malih kamenih pločica (cca 10 x 10 cm) u crvenoj i žutoj boji. Pod na potkrovlju rađen je opekom. Pokrov objekta je crijep.

Objekat ima dvoslojno bojenu fasadu, koju karakteriše alternacija crvenih i žutih vodoravnih traka. Dio podruma objekta sa niskim otvorima koji čini i sokl obložen je kamenim pločama. Prizemlje je na fasadi završeno vodoravnim vijencem koji ga odvaja od kata koji se opet završava vodoravnim vijencem koji nosi strehu krova. Na ovaj način objekat je horizontalno raščlanjen. Dodatno ispod vijenca između prizemlja i kata a također i ispod vijenca ispod strehe nalaze se bojene vodoravni vijenci. Profilirani kameni vijenci i bojene vijenci se javljaju na svim fasadama objekta izuzev na stubištu koje ima samo prvi bojene i kamene vijenac.

Glavne fasade objekta su ulazna južna i bočne istočna i zapadna fasada. **Južna fasada** je ujedno i glavno pročelje objekta. Na njoj dominira ulazni portal postavljen u osovini objekta. Istočno i zapadno od portala na prizemlju postavljena su po četiri pravokutna prozora sa obje strane. Isti prozori nalaze se i na bočnim fasadama i to po sedam na obje fasade. Na **zapadnoj fasadi** na prozore su kasnije postavljeni željezni kapci, što su elementi pseudomaurskog manira. Na katu na južnoj fasadi ima devet prozora završenih potkovičastim lukom, a na bočnim fasadama po sedam. Ovaj tip prozora je tipični element pseudomaurskog manira, čije uzore nalazimo najjasnije u muslimanskoj arhitekturi iz razdoblja Kordobskog kalifata na prostorima Španije i Magreba. Na **sjevernoj fasadi** zapadnog krila nalaze se vrata u prizemlju dok na katu nema otvora. Na **istočnoj fasadi** zapadnog krila i zapadnoj fasadi istočnog krila u prizemlju se nalaze po tri pravokutna prozora na prizemlju i po tri prozora sa potkovičastim lukom. Stubište koje je smješteno centralno između krila objekta na prizemlju ima vrata za izlaz u dvorište općine, a iznad se na prvom podestu nalaze dva a na drugom podestu jedan prozor završen potkovičastim lukom. Na sjevernoj fasadi pravokutnog dijela objekta između bočnih krila i stubišta nalaze se po jedan pravokutni prozor u prizemlju i po jedan prozor završen potkovičastim lukom na katu u poljima istočno i zapadno od stubišta.

Ulazni portal je najsnažniji arhitektonski elemenat sa odlikama pseudomaurskog manira na fasadi. Arhitektonski elementi koji su služili kao uzori za projektiranje tog portala susreću se i u

fatimidskom i memlučkom razdoblju muslimanske arhitekture na sjeveru Afrike. Ulazna vrata su dvokrilna, od drveta sa geometrijskim dekoracijom od letvica. Na svakom krilu nalazi se po jedno izduženo pravokutno polje unutar kojeg se nalaze romboidna polja pri dnu, u sredini i pri vrhu. Iznad vrata se nalazi nadsvjetlo koje je sa vanjske strane zaštićeno mrežom od kovanog željeza u vidu romboidnih polja. Portal je oblikovan kao pravokutni profilirani kameni okvir, sa dva bočna pilastra sa kapitelima pravokutnog presjeka. U arhitravnom dijelu portala pojavljuje se reljefni friz sa apstarhiranim floralnim motivom. Ispod profiliranog vijenca portala nalazi se niz konzola u formi stalaktita, a vijenac je okrunjen motivom stepenastog grudobrana, karakterističnog za fatimidsko razdoblje. Sa desne i lijeve strane portala postavljeni su fenjeri od kovanog željeza koji su izvedeni u stilu secesije.

Prozori na prizemlju su pravokutni sa profiliranim kamenim okvirom. Sa donje strane prozori su naglašeni profiliranom kamenom klupicom. Parapeti prozora na prizemlju su pravokutno polje sa naglašenim okvirom. Iznad prozora prizemlja su pravokutna polja bojena dvobojnom dekoracijom u vidu ravnog luka od zasječenih klesanaca.

Bojeni vijenac ispod profiliranog vijenca nad prizemljem čine pravokutna polja bojena žutom bojom sa izvanjskim i unutarnjim okvirom u crvenoj boji. Polja su u širini prozora i prostora između njih.

Prozori na katu su pravokutni sa završetkom u obliku potkovičastog luka. Na vodoravni kameni vijenac iznad prizemlja postavljen je pravokutni postament na koji su opet postavljeni pilastru pravokutnog presjeka sa kapitelima koji nose potkovičasti luk koji prati prozor. Parapet je bojen u dvije boje i ima naglašenu klupicu ispod prozora. Iznad kamenog luka u širini kamenog okvira sa pilastrima nalazi se reljefna dekoracija bojena u dvije boje. Rađena je kao geometrijski motiv sa kružnim medaljonom u sredini kompozicije.

Bojeni vijenac iznad prozora na prvom katu odvojen je vodoravnim trakama u žutoj boji iznad prozora i ispod vijenca. U prostoru između traka nalaze se polja u širini prozora i prostora između njih koja imaju geometrijsku reljefnu dekoraciju. Iznad prozora je ona nešto bogatija i čine je stilizirani cvijet u centru i stilizirana pravokutna polja sa strana.

Sjeverno od zgrade Konaka – Vijećnice u Gračanici nalazi se pripadajuće dvorište. Nije poznato kada je srušena ograda dvorišta u sklopu zatvora u zapadnom krilu prizemlja objekta. U sjevernom dvorištu nalazila su se dva prizemna objekta. Prvi je bio pravokutne osnove i pružao se u pravcu sjever-istok iza zapadnog krila zgrade Konaka – Vijećnice na mjestu nekadašnjeg zatvorskeg dvorišta. Bio je pokriven dvovodnim krovom. Drugi se pružao u pravcu istok-zapad i imao je temelju u obliku slova „T“ sa istakom prema sjeveru. Bio je pokriven četverovodnim krovom.

3. Dosadašnja zakonska zaštita

Dobro nije bilo evidentirano u Zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Bosne i Hercegovine, te nije uživalo zaštitu.

4. Istraživački i konzervatorski radovi

Nema podataka o istraživačkim i konzervatorskim radovima na ovom objektu.

Na objektu su vršene sljedeće intervencije:

- **1987.** godine izvorni strop od čeličnih „T“ profila sa ispunom od opeke iznad centralnog hola – čekaonice promijenjen u armiranobetonsku ploču;
- **1998.** godine obnovljene su podrumске prostorije;
- **2000.** godine obnovljena je južna fasada;
- **2002.** godine izvršena je adaptacija prostorija zapadno od ulaza kojim je formiran jedinstven prostor u koji je smještena šalter sala. Iznad centralnog hola na prizemlju i čekaonice na katu postavljen je viseći strop od gipsanih ploča na podkonstrukciji. Između istočnog krila i stubišta dograđen je prizemni objekat gdje su smještene sanitarije za posjetioce.

5. Sadašnje stanje dobra

Dana 13. kolovoza 2009. godine uvidom u postojeće stanje utvrđeno je sljedeće:

- Zgrada Konaka - Vijećnice u Gračanici je u dobrom stanju;
- Na zapadnoj i dijelovima sjeverne fasade primjetno je oštećenje dvoslojno bojene fasade;
- Na južnoj i zapadnoj fasadi postavljen je po jedan klima uređaj;
- U kancelariji šefa katastra na prizemlju i šefa kabineta načelnika na katu vidljiv je krečeni strop od „T“ profila sa ispunom u obliku svoda. U ostalim kancelarijama postavljen je viseći strop;
- Krovna konstrukcija je u dobrom stanju. Primjetne su pukotine u nosivim pilastrima koji nose krov iznad stubišta;
- Objekti u dvorištu (dvije prizemne zgrade) sjeverno od općine su srušeni;

- Na sjevernu fasadu zapadnog krila objekta naslonjen je novi objekat u kojem će biti šalter sala, kuhinja i drugi sadržaji objekta. Kao veza na prizemlju iskorištena su postojeća vrata koja su vodila u dvorište sjeverno od općine a na katu je probijen novi otvor identičan onom u prizemlju. Objekat je u osnovi oblika slova „L“ i proteže se u produžetku zapadne fasade za 22 m i sjeverno od objekta u dužini 32 m, što je identično podužnoj dimenziji objekta Konaka – Vijećnice. Širina zapadnog krila objekta je 10 m kao i širina zapadnog krila Konaka – Vijećnice a širina sjevernog krila novog objekta iznosi 13 m. U sjevernom dvorištu iza Konaka – Vijećnice smješten je ulaz u novi objekat. Novi objekat je katnosti P + 1 i poštuje visine zgrade Konaka – Vijećnice. Na fasadama je dat savremeni izraz. Krov objekta je četverovodni. U novom objektu smješteni su šalter sala sa pripadajućim kancelarijama, IT centar općine, dva stepenišna jezgra, lift za kat i sanitarije. Na katu novog objekta smještena je kuhinja, kancelarije, sanitarije i komunikacije. U potkrovlju je smještena sala za sastanke općinskog vijeća sa pratećim sadržajima. Dana 13. kolovoza 2009. godine betonski i zidarski radovi do kraja kata objekta bili su u završnoj fazi.

III – ZAKLJUČAK

Primjenjujući Kriterije za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom („Službeni glasnik BiH” br. 33/02 i 15/03), Povjerenstvo je donijelo odluku kao u dispozitivu. Odluka je zasnovana na sljedećim kriterijima:

- A. Vremensko određenje**
- B. Povijesna vrijednost** (veza građevine, cjeline ili područja sa povijesnom ličnošću ili značajnim događajem u povijesti)
- C. Umjetnička i estetska vrijednost**
 - iii. Proporcije,
 - iv. Kompozicija,
 - v. Vrijednost detalja,
 - vi. Vrijednost konstrukcije.
- D. Čitljivost** (dokumentarna, znanstvena, obrazovna vrijednost)
 - ii. Svjedočanstvo o povijesnim mijenama,
 - iv. Svjedočanstvo o određenom tipu, stilu ili regionalnom maniru.
- F. Ambijentalna vrijednost**
 - ii. Značenje u strukturi i slici grada.

Sastavni dio ove odluke su:

- kopija katastarskog plana,
- zk. Izvadak,
- fotodokumentacija,
- grafički prilozi.

Korištena literatura

1984. Urbanistički zavod grada Zagreba. *Regulacioni plan centra Gračanice*. Zagreb: 1984.
1987. Krzović, Ibrahim. *Arhitektura Bosne i Hercegovine 1878-1918*. Sarajevo: Umjetnička galerija BiH, 1987.
1994. Kulenović, Dr. Salih. *Gračanica i okolina, antropogeografske i etnološke odlike*. Tuzla: Muzej istočne Bosne, 1994.
1998. Kurto, Nedžad. *Arhitektura Bosne i Hercegovine razvoj bosanskog stila*. Sarajevo: Sarajevo Publishing, Međunarodni centar za mir, 1998.
2005. Arhiv Bosne i Hercegovine. *Katalog izložbe: Projekti (skice i planovi) sakralnih objekata u fondovima arhiva Bosne i Hercegovine 1878 – 1918*. Sarajevo: 2005.

Dokumentacija Arhiva Bosne i Hercegovine

- (1) Imena potpisnika projekta utvrđena su na osnovu analize potpisa ovog projekta i projekata iz publikacije za Izložbu „Projekti (skice i planovi) sakralnih objekata u fondovima arhiva Bosne i Hercegovine 1878-1918“
- (2) ograda dvokrakog stepeništa